

Список використаних джерел

1. Про інноваційну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. № 36 (06.09.2002).
2. Герасимова І. Ю. Інноваційний розвиток економіки як основа економічної безпеки України // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки України : мат. Міжнар. наук.-практ. конф. –Д. : НГУ, 2012. – Т. I. – С. 115 – 116.
3. Наукова та інноваційна діяльність в Україні [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

УДК 658

Гнилицька Л.В.,

д.е.н., професор

Барабаш М.О.,

студентка курсу

обліково-економічного факультету

Київського національного

економічного університету ім.. В.Гетьмана

КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

АКТУАЛЬНІСТЬ. Контролінг як еволюційна тенденція є відповіддю на зміни зовнішніх умов функціонування підприємств та постійного зростання вимог до управління та його інструментів. Впровадження контролінгу дає змогу підвищити рівень координованості процесів планування, контролю, обліку, аналізу на підприємстві, забезпечити їх методичною та інформаційною базою, завдяки чому підвищиться якість управлінських рішень та ефективність системи управління в цілому, що доведено практикою.

МЕТА. Розглянути сутність контролінгового механізму, дослідити особливості використання інструментарію контролінгу; обґрунтувати доцільність застосування контролінгу на підприємстві.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ. Контролінг – це система управління досягненням цілей підприємства, тобто управління майбутнім для забезпечення тривалого функціонування його структурних одиниць

Впровадження контролінгу впливає на підвищення якості та результативність управління за рахунок розстановки пріоритетів. Сутність системи контролінгу полягає в інтеграції окремих елементів функцій управління. Головною відмінністю контролінгу та менеджменту є те, що ця система не виконує управлінської функції. Ця служба забезпечує методичну та інструментальну базу для підтримки основних функцій менеджменту: планування, облік та аналіз, контроль, а також оцінка ситуації прийняття управлінських рішень.

Роль контролінгу в процесі управління можна представити у вигляді наступної таблиці (див. Табл. 1)

Таблиця 1

Контролінг в процесі управління [2]

Процес управління	Роль контролінгу
Планування	<ul style="list-style-type: none"> • перевіряє плани підрозділів • розробляє методики та графіки укладання планів • забезпечує необхідною інформацією для складання планів • координує різноманітні плани та розробляє консолідований план загалом по підприємству
Організаційна робота	<ul style="list-style-type: none"> • контролює діяльність підрозділів, виконує облік їх витрат
Контроль та регулювання	<ul style="list-style-type: none"> • порівняння планових і фактичних показників; • формує основні підконтрольні показники, встановлює допустимі відхилення; • аналіз відхилень, їх вплив на досягнення цілі, визначення причин відхилень та розробка заходів для їх зменшення
Аналіз	<ul style="list-style-type: none"> • визначає найважливіші дані для прийняття

прийнятих рішень	управлінських рішень; <ul style="list-style-type: none"> • надає рекомендації стосовно вибору коригуючі заходів і управлінських рішень • розробляє інструменти для планування, контролю і прийняття управлінських рішень
-------------------------	---

На жаль, керівники більшості вітчизняних підприємств не використовують контролінг у власній діяльності, у зв'язку з недостатньою проінформованістю. Тому науковці виділяють такі основні причини запровадження контролінгу:

- підвищення нестабільності зовнішнього середовища висуває допоміжні вимоги до управління підприємствами;
- ускладнення процесу управління підприємством потребує механізму внутрішньої координації системи підприємства;
- інформаційний ажітаж при нестачі певної інформації вимагає побудови спеціальної системи інформаційного забезпечення управління;
- загальнокультурне прагнення до синтезу, інтеграції різних сфер знання і людської діяльності.

В Україні підприємства намагаються реалізувати власну концепцію діяльності відділу контролінгу. Так, наприклад, на ПрАТ «Мотордеталь-Конотоп» (розташоване в Сумській області), яке займається виробничою діяльністю, відділ контролінгу має широкі повноваження. Він не лише забезпечує інформацією керівництво, а й приймає деякі управлінські рішення. Також на цьому підприємстві відділ контролінгу приймає рішення щодо цін, оперативно реагує на проблеми інших підрозділів. Взагалі, основна мета відділу контролінгу – внутрішній консалтинг як оперативне надання допомоги всім іншим підрозділам. Функції відділу контролінгу на ПрАТ «Мотордеталь-Конотоп»: 1) вибір процедур і методів управлінського обліку; 2) класифікація витрат; 3) бюджетний контроль; 4) прогнозування фінансових результатів; 5) аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності; 6) забезпечення нормування матеріалів та інших ресурсів; 7) підготовка інформації для різних рівнів управління. Відповідно перевагами використання контролінгу на

підприємстві є те, що даний відділ вирішує широке коло проблемних питань включно з визначенням цін. Проблемним залишається лише необхідність впровадження відділів контролінгу на всіх підрозділах, які зможуть забезпечити прийняття ефективних управлінських рішень в найменших структурних одиницях підприємства.

На торговельному підприємстві ТК «Інтермаркет» (м. Львів) відділ контролінгу підпорядкований безпосередньо генеральному директору. В цьому відображається перевага даного підприємства, оскільки підпорядкування генеральному директору дозволяє останньому швидко реагувати на зміну ситуації і відповідно приймати ефективні управлінські рішення. Основні функції цього відділу: 1) контроль доходів і видатків; 2) контроль грошових потоків; 3) контроль капітальних інвестицій; 4) контроль департаментів. На сьогоднішній день підприємство прагне до розширення функцій відділу контролінгу, в першу чергу – прийняття рішень щодо цін, прогнозування результатів діяльності у майбутньому.

Для полегшення впровадження та проведення контролінгу на вітчизняних підприємствах можна використовувати такі інформаційні системи з модулем контролінгу: *Парус*. Розробником створено ряд галузевих програмних продуктів для виробництва, торгівлі, енергетики, зв'язку, освіти та ін. *Система програм «ІС: Підприємство»* призначена для вирішення широкого спектру задач автоматизації обліку стоять перед сучасними підприємствами, що динамічно розвиваються. *Програма MS Project* для створення, редагування та реалізації проектів вашого підприємства. *Галактика*. Забезпечує автоматизацію операційної, фінансової та інвестиційної діяльності на стратегічному та оперативному рівні.

ВИСНОВКИ. Таким чином, відповідаючи новим вимогам до якісного рівня управління, характеру розв'язуваних при цьому завдань та методів їх вирішення, впровадження контролінгу на підприємствах України дозволить: досягти ефективного управління власними ресурсами, оперативно реагувати на зміни в діяльності, розробляти та опрацьовувати різні варіанти управлінських

рішень, здійснювати порівняльний аналіз усіх отриманих даних, використовувати інновації, забезпечити платоспроможність та економічну ефективність не тільки сьогодні, але й завтра.

Список використаних джерел

1. Бутко М.П. – Організація системи контролінгу на підприємствах // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014 р.
2. Загорудько В.Л., Трофимова К.С. – Дослідження основних переваг організації служби контролінгу на вітчизняних підприємствах [Електронний ресурс] / В.Л. Загорудько, К.С. Трофимова. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1083>
3. Конащук В.Л. – До питання про місце контролінгу в системі управління підприємством [Електронний ресурс]. / В.Л. Конащук. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_4_075.pdf
4. Стефанюк І.Б. – Поняття, сутність і причини виникнення контролінгу // Фінанси України. – 2005. - № 2

УДК 658.6

Гревцева М.Ю.,

*Студентка спеціальності «Економіка підприємства»
Придніпровської державної академії будівництва та архітектури;*

Галушко О.І.,

*старший викладач кафедри фінансів і маркетингу
Придніпровської державної академії будівництва та архітектури*

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ТОРГІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Витрати є необхідною умовою функціонування будь-якого підприємства, бо їх величина істотно впливає на формування фінансових результатів, а також є основою для оцінки ефективності діяльності підприємства. Їх рівень служить